

ROSTRO

SEPTEMBER '80

80

ZES

vijfde

vierde

derde

tweede

eerste
jaars,

welkom

ROSTRA

BLAD VAN DE ECONOMISCHE FACULTEIT

REDACTIE

Noor de Bruin
Bert Brunninkhuis
Rob de Klerk
Hans Soons
Mic van Wijk

ADRES

Jodenbreestraat 23
kamer 1339
tel. 5252497
1011 NH Amsterdam
Copij naar:
Faculteitsbureau
Kamer 2141
Adreswijzigingen:
Studentenadministratie
Jodenbreestraat 23

ADVERTENTIES

Bij voorkeur schriftelijk
of telefonisch:
5252497 en 020-249175
Tarieven:
1/1 pagina f 275,-
1/2 pagina f 225,-
1/3 pagina f 175,-
Bij 4 plaatsingen resp.
f 260,- , f 210,- en f 165,-

OPLAGE: 2500

COVERDESIGN

Dick van Hell

DRUK

Drukkerij Kaal
Nieuwe Herengracht 61

De eerste ROSTRA na de vakantie is altijd een moeilijke bevalling. Ook dit jaar zijn de barensweeën weer pijnlijk geweest. Dat het geen sectio Caesarea geworden is, komt door de deskundige assistentie van een aantal wetenschappers van deze faculteit: Zeer actueel zijn 'De Poolse crisis' van Prof. Michael Ellman en 'Suriname tussen Zorg en Hoop' door Drs. Rob de Lange. Mr. Matthijs Verhorst schrijft over artikel 40 W.U.B. en onze vaste columnisten Drs. J. de Beus en Drs. J.J. Meltzer deden in hun strandstoelen weer de nodige inspiratie op. Bovendien neemt Drs. Victor W. een halve pagina voor zijn rekening! Door deze weer onverwachte opstekers is de redactie vol goede moed voor de komende tijd. U kunt in de volgende nummers bijdragen tegemoet zien over de Miljoenennota, (opnieuw) Suriname en hopelijk over Iran. En vanzelfsprekend weer de interviews en recensies van publicaties met resp. door stafleden van deze faculteit. Tot slot: iedereen een goed studie- en onderwijsjaar toegewenst!

- pag. 3: 'De Poolse crisis, 2^e mislukking t.g.v. groei door 'import', Prof. Dr. Michael Ellman.
pag. 6: 'Suriname tussen Zorg en Hoop', Drs. Rob de Lange
pag. 9: 'Doorstromen of doorspoelen?', Drs. J.J. Meltzer
pag. 11: 'Studiereis naar U.S.A.', Mic van Wijk
pag. 15: 'Klachten over tentamen?', Mr. Matthijs Verhorst
pag. 20: 'Op zoek naar economische rechtvaardigheid', Drs. J. de Beus
pag. 22: Wetenschapswinkel; Ziekenhuiswetenschappen
pag. 23: Nieuw geboekt; Forum Chinese economie

DE POOLSE CRISIS

'2^E MISLUKKING T.G.V. GROEI - DOOR - IMPORT'

Vanwege de actuele economische en politieke ontwikkelingen in Polen heeft de redactie Prof. Ellman om een reactie gevraagd. Prof. Ellman heeft ons de kopij ter beschikking gesteld van een artikel van zijn hand in het Economisch Dagblad van 26 augustus 1980.

Prof. Ellman is hoogleraar economie v.d. centraal geleide volkshuishoudingen aan onze fakulteit.

Wij danken Prof. Ellman en de redactie v.h. Economisch Dagblad voor hun medewerking.

Sinds het midden van de jaren vijftig is het Sowjet economische model (socialistische planning of, zoals ik liever zeg, de administratieve economie) herhaaldelijk onder massieve en uitvoerige kritiek gekomen vanuit socialistische landen. Het kritische werk van Sik (tsjechoslowakije), Brus (Polen), Kornai (Hongarije), Horvat (Joegoslavië), Xue Muqiao (China) en Liberman (Sowjet Unie) zijn welbekend en vaak gepubliceerd.

Al deze landen hebben verschillend gereageerd op gelijke problemen. China adopteerde het Maoïsme (in 1958 tot '60 en van 1966 tot '76) en sinds 1979 experimenteert het met marktgerichte hervormingen. Joegoslavië is welbekend om zijn zelfbestuur van arbeiders. Hongarije heeft sinds 1968 een centrale planning met een ingebouwd marktmechanisme.

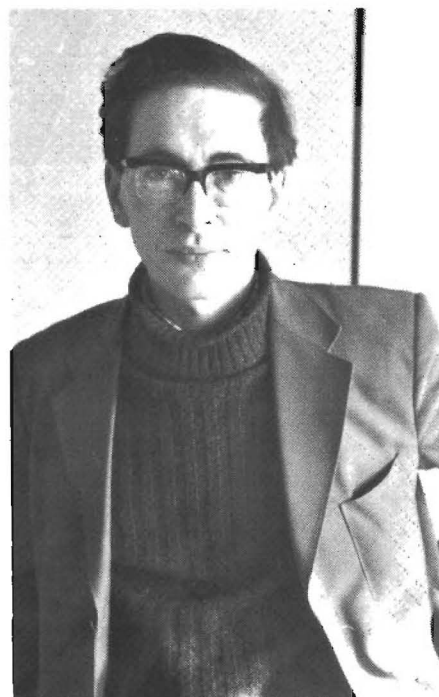
In Polen daarentegen zijn geen fundamentele institutionele veranderingen geïntroduceerd. In plaats daarvan kwam een nieuw leiderschap op, toen de rellen van december 1970 leidden tot de val van de toenmalige leider Gomulka, dat van

wal stak met een politiek van groei-door-import. Dat betekende groei grotendeels gebaseerd op kapitaalgoederen uit het westen, dat wil zeggen West-Duitsland, gefinancierd door leningen van westerse regeringen en particuliere banken.

Het beleid was gebaseerd op de hoop een moderne industrie op te bouwen dat internationaal concurrerende producten kon voortbrengen, waarbij de export voldoende middelen zou opbrengen om de schulden af te betalen. De aanvaarding van de politiek van groei-door-import was in laatste instantie een politieke beslissing.

Het was een poging om de onvrede af te kopen die zich zo dramatisch had gemanifesteerd in de rellen van december 1970, door de particuliere consumptie toe te staan snel te groeien, maar zonder enige politieke veranderingen (uitgezonderd een verandering van gezichten aan de top). Het was analoog aan de aanvaarding van de groei-door import-politiek door Iran en andere OPEC-staten, na de explosie van olieprijs in 1973/74.

Het is nu duidelijk dat Giereks groei-door-import-politiek een mislukking is geworden, zowel politiek als economisch. Economisch heeft zij geleid tot massieve onevenwichtigheden, zowel intern als extern, en tot economische recessie. Politiek heeft zij gefaald omdat zij niet in staat was degenen die vragen naar de facto pluralisme (onafhankelijke vakbonden, toegang van de kerk tot de media en het einde van de censuur) de wind uit de zeilen te nemen.

Prof. Ellman

INTERN

De interne onevenwichtigheid bestaat uit een te grote koopkracht in handen van de bevolking in verhouding

tot consumptiegoederen tegen het bestaande prijsniveau. Over de jaren 1971-'75 zijn de netto lonen in de staatssector gemiddeld 3,6 procent meer gestegen dan de groei van het materieel product (het marxistisch-leninistische equivalent van het nationale inkomen). Over de jaren 1976-'79 was de meer-groei 5,5 procent.

Natuurlijk leidt de sterkere groei van geldinkomens in verhouding tot de groei van consumptiegoederen tot inflatie. Volgens officiële statistieken bedroeg de prijsstijging van consumptiegoederen in 1976-'79 gemiddeld 6,1 procent. Naast deze officieel geregistreerde inflatie leed Polen aan verborgen en onderdrukte inflatie.

Verborgen inflatie ontstaat door de introductie van "nieuwe" produkten, die alleen verschillen van oude door hun hogere prijzen, en soortgelijke statistische trucs. De verborgen inflatie komt in Polen in de jaren 70 naar schatting overeen met een jaarlijkse prijsstijging van twee procent, boven op de officieel geregistreerde inflatie.

Onderdrukte inflatie met zijn begeleidende tekorten en rijen voor de winkels, is een basisverschijnsel van het Poolse leven in de jaren 70. In de rij staan voor vlees en andere basisconsumptiegoederen is een gebruikelijk verschijnsel geworden voor alle Poolse huisvrouwen (behalve voor hen die toegang hebben tot de speciale winkels voor de elite, of die kan betalen in harde valuta's) en dat heeft geleid tot een wijdverbreid en voortdurend gemopper.

Het "vleestekort" van Polen lijkt veel op het "woningtekort" in Amsterdam, een

bizar verschijnsel, grotendeels geschapen door het systeem van toewijzing van middelen dat men heeft geaccepteerd. De vleesconsumptie per hoofd in Polen is evenals de woningvoorraad in Amsterdam volgens internationale standaarden groot en veel groter dan dertig jaar geleden.

Het is natuurlijk altijd mogelijk een "tekort" te scheppen door de prijzen beneden het evenwichtspunt te houden en niet tegelijkertijd een omvangrijk distributiesysteem te introduceren. Dat is wat is gebeurd in Polen (met vlees) en in Amsterdam (met woningen). Het is opvallend en volkomen begrijpelijk dat een van de eisen van de stakers is de introductie van vleesdistributie tegen de oude prijzen.

Naar schatting bedraagt de subsidie voor voedingsmiddelen in 1979 op ongeveer 23 procent van de overheidsbegroting en dertien procent van het materieel produkt. De regering heeft herhaaldelijk geprobeerd die subsidies te verminderen door de prijzen te verhogen, maar in 1970 vervolgens 1976 en 1980, leidde dat tot wijdverspreide stakingen en oppositie van de arbeidersklasse. De arbeiders geven de voorkeur aan een redelijk deel voor iedereen dan een situatie waarin er voldoende is in de winkels, dus alleen voor hen met genoeg geld om het te kopen.

EXTERN

De externe onevenwichtigheid wordt gevormd door de Poolse buitenlandse schuld, naar schatting twintig miljard dollar, en een debt service ratio (deel van de exportinkomsten dat besteed moet worden aan rente en aflossing)

van twee derde. Dat wil zeggen dat twee derde van de exportopbrengst in harde valuta daaraan moet worden uitgegeven. Het laatste cijfer is volgens internationale standaarden uitzonderlijk hoog.

Om de internationale rekening in evenwicht te brengen moet Polen nieuw leningen opnemen om de oude terug te betalen (wat vertrouwen van buitenlandse regeringen en bankiers in de Poolse kredietwaardigheid vereist) en de import drastisch verminderen (wat de binnenlandse produktie kan desorganiseren).

De Poolse industrie heeft gefaald om internationaal concurrerende produkten voort te brengen. Dat is een punt van ernstige kritiek op de methoden van planning, management en exportmarketing die in Polen worden gebruikt. (het reflecteert echter ten dele de recessie in het westen). Het land is begunstigd dat het grote hoeveelheden kolen kan exporteren, tegen gunstige prijzen.

RECESSIE

De recessie wordt weergegeven door de teruggang van reële lonen met drie procent in 1978 (volgens officiële statistieken) en een daling van het netto materieel produkt van twee procent in 1979, alsmede door het feit dat de groei van de reële lonen in de laatste vier jaar praktisch stagneert (dat wil zeggen dat de Poolse werknemers vier jaar voor 1980 op de nullijn zitten). Ook de feitelijke stagnatie van de landbouwproduktie sinds 1974 wijst op recessie. In de laatste drie jaar is Polen van een traditioneel agrarische exporteur, verandert in een importeur.

In het spoor van deze economische mislukking kwamen de oude politieke eisen voor de facto pluralisme (onafhankelijke vakbonden, toegang van de kerk tot de communicatiemiddelen en einde van de censuur) weer aan de oppervlak-

te. De poging om die af te kopen met meer consumptiegoederen is op niets uitgelopen.

Groei-door-import is niet alleen in Polen mislukt. Ook Iran heeft een spectaculaire mislukking van dezelfde strategie laten zien. Autoritaire regimes, die weigeren te luisteren naar en te onderhandelen met hun eigen volk, maar vertrouwen op onderdrukking en import van westerse goederen en technologie, riskeren een spectaculaire explosie als de opgekropte grieven naar boven komen.

Westerse banken en zakenmensen die autoritaire regimes aanmoedigen om voor steun naar het buitenland te kijken in plaats van bij hun eigen volk, moeten alleen zichzelf en hun eigen kortzichtigheid verwijten als zij vervolgens hevige verliezen lijden. In dit verband is de bezorgdheid over buitenlandse schulden en de import, die China in de laatste maanden aan de

dag heeft gelegd, en de annulering van een aantal onnodige importen die in 1978 waren overeengekomen (te weten twee kerncentrales uit Frankrijk) vermeldenswaard en verziend.

In de huidige gespannen en onzekere toestand is het te hopen dat de Poolse leiders door onderhandelingen en niet door krachtvertoon met de situatie in het reine komen. De officiële erkenning in Polen van vakbonden, die de werknemers vertegenwoordigen (tegengesteld aan de vakbonden in sowjet-stijl die de autoriteiten vertegenwoordigen) zal voor de Poolse en Sowjetleiders hoogst onwelkom zijn, maar misschien zijn ze erop voorbereid met hen te leven. Zij houden evenmin van een onafhankelijke status van de kerk, maar daar leven zij ook mee.

In de huidige kritieke situatie doen westerse regeringen en banken er verstandig aan door te gaan met het verstrek-

ken van leningen en kredieten, zelfs als dit op puur financiële gronden roekeloos of ondoordacht lijkt. Anders kunnen zij de Poolse regering in een zo nauwe hoek drijven dat zij maatregelen neemt, die leiden tot een catastrofe voor geheel Europa.

Prof. dr. M.J. Ellman, hoogleraar economie centraal geleide volkshuishoudingen.

Noot 1: Dit artikel is met toestemming overgenomen uit het Economisch Dagblad van dinsdag 26 augustus 1980.

Noot 2: Voor meer informatie over de Poolse economische situatie zie: B. Simatupang "het inflatie probleem in Polen 1970-1979" in Internationale Spectator van oktober 1980. Dhr. Simatupang is wetenschappelijk ambtenaar bij de vakgroep micro economie

* *

SURINAME: TUSSEN ZORG EN HOOP

In de wijk Hoop en Zorg van Paramaribo bevindt zich de Faculteit der sociale en Economische Wetenschappen van de Universiteit van Suriname.

Onze faculteit, en met name de vakgroep Bedrijfseconomie, heeft er een uitwisselingsovereenkomst mee. In dat kader verbleef ik daar enige maanden als gastdocent.

De naam van deze wijk dient als handvat voor een aantal opmerkingen over Suriname.

ZELFSTANDIG

Er valt niet te ontkomen aan de indruk, dat Suriname zo zelfstandig mogelijk wil functioneren. Zeker na de ingreep van 25 februari 1980 en de daarop volgende 'reorganisaties' kreeg dit thema alle aandacht. Het is een van de pijlers van het te voeren beleid. De premier en inmiddels ook president Chin a Sen vatte het voorgenomen beleid samen via Multatuli. Die schreef (o.a.), dat de vreugde niet zit in de padi die men oogst, maar in de padi, die men oogst en zelf gezaaid heeft. Aktuelle woorden, die er voor Suriname op neer komen, dat de afhankelijkheid van andere landen verkleind moet worden door het tot ontwikkeling brengen van importvervangende produktie.

Bij dit streven spelen de ontwikkelingsgelden uit Nederland een rol. Ontwikkelingsgelden, die door het niet waardevast zijn van deze bedragen Suriname jaarlijks meer 'kosten' dan het bedrag, dat dit land in overeenstemming met zijn beleid jaarlijks zinvol lijkt te kunnen besteden.

De ontwikkelingsgelden gebruikt konden worden om een spoorlijn van Bakhuys naar Apoera aan te leggen, is voorbij. Een spoorlijn, die volgens Chin a Sen van niks naar nowhere loopt. De lijn zal binnenkort opgeleverd worden en voornamelijk geen economische voordelen, maar slechts onderhoudskosten met zich meebrengen. Van dit soort projecten wordt Suriname in economisch opzicht niet zelfstandiger.

Als men de gelden nu zinvol wil besteden, dan blijkt de opnamecapaciteit van de Surinaamse economie niet al te groot te zijn. Met het gevolg, dat hoe zinvoller de gelden opgemaakt worden, hoe minder door geldontwaardiging opgemaakt kan worden. Of de gewenste economische zelfstandigheid er zo komt, blijft een open vraag.

Het zelfstandigheidsstreven kent daarnaast nog institutionele barrières.

BAUXIET

Suriname is rijk aan grondstoffen. Afgezien van bauxiet blijft de rest voorlopig in de grond. Bauxiet is zeer belangrijk voor Suri-

Drs. Rob de Lange is medewerker van Prof. de Jong (Externe Organisatie). Hij was 3 maanden gastdocent aan de Universiteit van Suriname. Natuurlijk deed hij daar een aantal indrukken op. Even natuurlijk en vanzelfsprekend voor hem en dus ook voor ons maakt hij U deelgenoot van zijn ervaringen. Nevenstaand zijn eerste artikel over de problemen in 'onze voormalige kolonie'.

name. Ongeveer 80% van de export komt voor rekening van de in buitenlandse handen zijnde bauxietindustrie. Het tweede exportprodukt is garnalen, wat net als rijst in 1978 ongeveer 10 miljoen opleverde. Bauxiet en de daarvan afgeleide produkten aluinaarde en aluminium zorgden in hetzelfde jaar voor 535 miljoen aan exportwaarde. Een monocultuur dus.

Gaat het de bauxietindustrie op wereldschaal voor de wind dan bloeit de Surinaamse economie. Op economisch ge-

bied is het land voor een niet onaanzienlijk deel van de multinationale bauxietproducenten afhankelijk. Surinaamse bauxiet mag dan wel in hoofdzaak gewonnen worden door een onderneming met een Surinaams aandoende naam, (SURALCO - SURinam Aluminium Company) niet vergeten moet worden, dat het een Amerikaanse onderneming is. En ook de andere bauxietproducent, Billiton, een dochter van Shell, is niet primair een Surinaamse onderneming.

Van de bauxietondernemingen gaat binnen Suriname nogal wat zuigkracht op de beschikbare werknemers uit. De lonen liggen er hoger dan bij andere bedrijven. Dat komt terug bij het voeren van een nationaal loonbeleid. De enclave industrie onttrekt zich door haar internationale werkterrein aan een op Suriname gerichte economische politiek. De overheid heeft hier nauwelijks greep op, interne verrekenprijzen zijn echter wel van groot belang bij het streven, de afhankelijkheid van enkele ondernemingen te verminderen.

De beperkte Surinaamse positie komt bijvoorbeeld naar voren bij de betaling van invoerrechten door Suralco. Met de onderneming is ooit overeengekomen, dat Suralco maandelijks een staat inlevert met de door haar ingevoerde goederen, waar invoerrechten voor verschuldigd zijn. Tot ongeveer tien jaar geleden was er een ambtenaar, die de staten controleerde, maar na zijn vertrek vond geen vervanging plaats. Dus Suralco betaalt wat zij denkt te moeten betalen. Controle ontbreekt. Daardoor kan natuurlijk ook niet gecontroleerd worden, dat Suralco misschien te weinig betaalt. Daar gaat het hier ook niet om, wel echter om de afhankelijkheidsrelatie die er bestaat.

Op een betrekkelijk eenvoudig punt is Suriname afhankelijk van een onderneming, die wel verhoudingsgewijs de meeste invoerrechten voor haar rekening neemt. Daarnaast is inzicht onontbeerlijk in de ontwikkeling van de internationale bauxietindustrie. De hoeveelheid bauxiet, die in Suriname gewonnen wordt, hangt daar immers nauw mee samen. Het land heeft geen van overheidswege ingesteld bauxietinstituut. Jamaica, een andere grote bauxietproducent, kent wel een dergelijke instelling.

Geprobeerd wordt de grondstoffen niet in onbewerkte toestand te laten vertrekken. Iedere vormverandering ter plaatse verhoogt de toegevoegde waarde in sterke mate. Over een aantal jaren zou alleen aluminium geëxporteerd moeten worden. Dat zou grote investeringen in Suriname vergen.

DIREKTE BELASTINGEN

Een ander punt, waarin het verleden een grote rol speelt zijn de belastingen. Bij het inrichten van de Surinaamse samenleving, aangepast aan de eigen situatie, geven deze ook problemen. De belastingdienst was vanzelfsprekend naar Nederlands model georganiseerd. Dat wil zeggen een zekere hoeveelheid directe en indirecte belastingen. Met als resultaat de volgende problemen bij de ontvanger der directe belastingen:

- bij verzending van de aanslagbiljetten, aanmaningen en dergelijke wordt zeker 30% terugontvangen van de posteries, omdat ze onbestelbaar blijken te zijn (verhuisd, vertrokken, onbekend enzovoorts).

Volkstelling juli 1980. Links hotel Krasnapolsky

- belastingdiscipline ontbreekt, voor meer dan 80% van de aanslagen moeten dwangbevelen worden uitgevaardigd.
- de afdeling deurwaarderij is op een dergelijke situatie niet ingesteld.

Uit deze punten komt een systematiek van belastingheffing naar voren, die niet voldoet. Als directe belastingen geheven worden, inclusief voorlopige en definitieve aanslagen, dan moet zijn voldaan aan de voorwaarde, dat er een perfecte bevolkingsregistratie bestaat. In Nederland wordt wel aan die voorwaarde voldaan, maar in Suriname, waar 30 procent van de aanslagen onbestelbaar is, duidelijk niet. De invordering van de belastinggelden vindt plaats op grond van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering uit 1869. De procedures inclusief boetes van 25 cent als kosten van vervolging werken averechts.

Suriname zou, gegeven haar specifieke omstandigheden, verlost moeten worden van een in wezen Nederlands belastingstelsel. Niet de directe, maar de indirecte belastingen moeten een hoofdrol spelen. Voor zover directe belastingen een rol kunnen spelen, moet dat via het loonbelastingstelsel gaan. De belastingen worden dan in eerste instantie door de werkgever gefind. Een dergelijk stelsel wordt waarschijnlijk op korte termijn ingevoerd. De belastingdienst, die met chronische personeelsproblemen kampt, hoeft dan minder tijd te steken in het zoeken van de juiste adressen. In de indirecte sfeer liggen nog wel 'belastingmogelijkheden', de benzineprijs is ongeveer 80 cent.

Twee voorbeelden zijn kort uiteengezet om duidelijk te maken, welke hechte institutionele factoren problemen opleveren voor een land als Suriname. Problemen,

'De Waterkant', voorheen lokatie van Nederlandse kooplieden.

die voor een deel samenhangen met het verleden en die barrières vormen bij het voeren van een eigen beleid. Andere voorbeelden zijn voorhanden. De Surinaamse onderwijsstructuur, die een replica van het Nederlandse onderwijssysteem is. Inclusief een niet-universitaire lerarenopleiding. Inclusief meer universitaire rangen dan Nederland kent. Waarbij de vraag gesteld kan worden, of dat nu de meest ideale situatie is voor een land, dat op dit moment minder inwoners kent dan Twente, maar wel vijf keer zo groot als Nederland is.

Nogal wat Zorg is naar voren gebracht, de Hoop zal moeten komen uit de vaste wil een beleid ten uitvoer te brengen, dat met Multatuli's woorden werd samengevat.

Twee persoonlijke ervaringen over hetzelfde thema.

Na een gedwongen bezoek aan de Memre Boekoe kazerne, enige dagen na de tegencoup van begin mei, kon spoedig mijn onschuld worden vastgesteld. Daarna verontschuldigde de leidende militair zich met: 'dat het niet de bedoeling was om iemand, die wilde meewerken aan de opbouw van Suriname, ook maar een strobreed in de weg te leggen'.
Hoop ?

Bij een bezoek aan de Nederlandse ambassade in Paramaribo werd me gevraagd, wat ik in Suriname kwam doen. Op het antwoord ('onderwijs geven', de L.) kwam de reactie: 'dat heeft hier toch geen zin'. Zorg dus.

R. de Lange

VROUWENSTUDIES

Zoals bekend besteedde in het kollegejaar 1979/80 de fakulteit 0,2 formatieplaatsen aan Vrouwenstudies. De formatietijd werd gebruikt voor onderzoek, het bijhouden van literatuur, het onderhouden van kontakten met wetenschappers die elders in den lande bezig zijn met vrouwenstudies, het geven van lezingen en last but not least aan een papervervangend werkkollege over de werkloosheid onder vrouwen. De deelnemers aan dit werkkollege onderzochten verschillende aspecten van de vraag waarom werkloosheid onder vrouwen zoveel hoger is dan die onder mannen.

Dank zij de inzet van de deelnemers kwam er veel, ook empirisch materiaal op tafel. Desondanks zijn er een aantal onderwerpen die in het kader van een kandidaatspaper niet voldoende uitgediept konden worden en die wellicht interessant zijn om verder uitgewerkt te worden in een doktoraalskriptie.

Die onderwerpen zijn: de invloed van de konjunktuur op de werkloosheid onder vrouwen; de U/V-relatie bij vrouwen en het toegesloten arbeidsaanbod van vrouwen als verklaring voor haar hoge werkloosheid.

Het ziet er naar uit dat de werkloosheid onder vrouwen minder konjunktueitgevoelig is dan die van mannen, doch het aantal werkzame vrouwen fluktueert sterker dan het aantal werkzame mannen. Waarom? In de periode 1965 t/m 1978 lag de U/V-relatie voor vrouwen meer rechts in het beeld dan die voor mannen. Is dit ook het geval als de U/V-relatie voor een groter aantal jaren wordt onderzocht en zo ja wat is (zijn) de oorza(a)k(en) van dit verschijnsel?

Voor de jaren '67/'73 lijkt er geen verband te bestaan tussen vrouwenwerkloosheid en toenemend arbeidsaanbod, voor de jaren '74/'78 wel.

Belangstellende studenten worden verwezen naar drs.

M. Bruyn-Hundt, kamer 3350, op maandag, dinsdag en donderdag.

Voor het kollegejaar 1980/1981 is wederom een papervervangend werkkollege gepland over de Produktie in het gezin.

Een aantal deel-onderwerpen hebben een meer theoretisch karakter en lenen zich voor literatuurstudie, zoals bv. het onderscheid tussen produktie en konsumptie; een aantal onderwerpen vragen om een eigen onderzoek van de deelnemende studenten, omdat de gegevens waarschijnlijk niet in de literatuur te vinden zijn, zoals de arbeidsvoorwaarden van werksters.

Uitgebreider informatie is te verkrijgen op kamer 3350, tel. 525 4195 op maandag, dinsdag en donderdag. Het is de bedoeling dit werkkollege te laten plaatsvinden tijdens het tweede semester van het kollegejaar, één en ander onder het voorbehoud dat het projekt wordt goedgekeurd door de Onderwijskommissie.

DOORSTROMEN OF DOORSPOELEN?

Wellicht is het de lezer opgevallen, dat in de toilet-ruimte (nabij de bekende tentamenzaal 1244) een toiletbak is verwijderd. Is dat een faciliteit om tentaminandi die zich een ogenblik uit de tentamenzaal hebben teruggetrokken wat meer plaats-ruimte te bieden voor onderling overleg? Ik meen dat men van studenten op een bepaalde leeftijd de volwassenheid mag verwachten dat zij zich op eigen kracht en zonder foefjes door de studie heen vechten. Ik wil ook graag ieder het voordeel van de twijfel gunnen. Maar, als ik zelf eens surveilleer valt het mij wel op dat de deelnemende jongemannen de toiletruimte bezoeken met een frequentie die een epidemie van oude-herenkwaaltjes doet vermoeden. Pure waterzucht.

Maar ja, bij andere instituten behoeft men blijkbaar niet eens aandrang voor te wenden om met elkaar in overleg te treden en bestaan er voldoende mogelijkheden tot uitwisseling van gedachten binnen de examenzaal zelf.

Want wat had de examenkandidaat geschreven op een van de werkstukken die ik onlangs als gecommiteerde van een Hogere Economische School te beoordelen kreeg? "De beschikbare uren waren lang niet ooreikend, hetgeen ook de algemene opinie in de zaal was!" Scholen die dergelijke algemene opiniepeilingen in de examenzaal mogelijk maken, hebben waarschijnlijk niet eens toiletten nodig. Ik verneem dat onze faculteit

contracten afsluit met Hogere Economische Scholen inzake de doorstroom van studenten van die instellingen naar ons hoger onderwijs. Afgesproken wordt dat abiturienten van die Hogere Economische Scholen bepaalde tentamenvrijstellingen op onze faculteit verkrijgen. Ik vraag mij dan wel af of wij niet af en toe eens een surveillant naar zo een school-examen moeten sturen. Dat lijkt mij hoognodig.

**J. J.
MELTZER**

* *

BRANDS & WOLFF ACCOUNTANTS

AAN PAS AFGESTUDEERDE ACCOUNTANTS DOET BRANDS & WOLFF EEN INTERESSANTE AANBIEDING.

WIE ZIJN WIJ? Brands & Wolff is een sterk groeiende maatschap van registeraccountants. Momenteel hebben wij 15 kantoren in Nederland. Daarnaast maken wij deel uit van een internationale maatschap voor onze buitenlandse activiteiten. Ons cliëntenbestand bestaat veelal uit middelgrote bedrijven, wat een ruime afwisseling in de werkzaamheden en persoonlijke contacten garandeert.

WAT DOEN WIJ? Een groot aantal opdrachten ligt in de controle-sfeer. Daarnaast worden wij meer en meer geconfronteerd met fiscale, organisatorische en bedrijfs-economische vraagstukken, waarover de cliënt advies wil hebben. Een belasting- en een organisatieafdeling verzorgt een aanmerkelijk deel van ons dienstenpakket. In steeds grotere mate verwerken wij de administratie van cliënten via onze eigen computerafdeling.

WIE ZOEKEN WIJ? Registeraccountants, die kort geleden zijn afgestudeerd, of zij die bezig zijn met de laatste NivRA-examens of de postdoctorale accountancy-studie. Daarbij dienen zij te beschikken over een gezonde ambitie, zodat zij na enige tijd aan ons hogere kader kunnen worden toegevoegd.

WAT BIEDEN WIJ? Een prima honorering en aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarden, in combinatie met het werken in een expansief accountantskantoor, waar bij gebleken geschiktheid toetreding tot de maatschap reëel tot de mogelijkheden behoort.

HOE IS DE SOLLICITATIEPROCEDURE? Voor verdere informatie of sollicitatie kunt U contact opnemen met de heer G. F. Marseille van Brands & Wolff, Accountants, Postbus 21102, 3001 AC Rotterdam, tijdens kantooruren 010-116100, 's-avonds 01884-1877.

Binnen twee weken na ontvangst van Uw sollicitatie kunt U een oproep verwachten voor een informatief onderhoud. Een psychologisch onderzoek, waarvan de resultaten eerst met U zullen worden besproken, maakt deel uit van de procedure. Binnen uiterlijk anderhalve maand vindt het afrondende gesprek plaats.

STUDIEREIS NAAR USA

Het is al weer enige tijd geleden dat een groep van \pm 30 studenten, ekonomen en sociaal geografen, naar Amerika togen in het kader van de 2-jaarlijkse studiereis welke georganiseerd werd door het vak Economische Geografie. De ervaringen van een eerste bezoek aan de USA maken genoeg indruk om nog redelijk vers in het g heugen te blijven liggen. Mic van Wijk tekende enige impressies op.

NEW YORK CITY

De eerste standplaats van ons bezoek was New York City. Velen hebben de stad en dan mn Manhattan al diverse malen op tv of in een film gezien. Toch wordt je getroffen door een stad van een dimensie die we in Europa nauwelijks en in Nederland zeker niet kennen. Groot, hoog, breed verzin maar een superlatief en het past wel bij New York. Gelukkig werden we spoedig en tevens kundig rondgeleid; vergezeld van boeiend commentaar door prof. Bergman van de 'City University' of New York'. Je leert dan in ieder geval dat het patroon van de stad, zoals in vele andere Amerikaanse steden ook het geval is, eenvoudig is zodat je je snel kan oriënteren. Voor de rest verschilt NYC wel van andere steden, voorzover wij die gezien hebben. Ik kreeg in ieder geval de indruk dat 'the big apple' iets aparts is.

De mensen doen meer, durven meer, in gedrag en kleding dan in andere Amerikaanse steden waar men al vaak veel dynamischer is in zijn handelen dan in Europa. Dynamiek, een trefwoord voor de USA. Van jongs af aan wordt dat er al met de paplepel ingegoten. Op straat, op school maar vooral ook via de televisie. Het aantal programma wisselingen ligt veel hoger dan dat wij hier kennen en de voortdurende doorkruising van programmas met commercials zal de kinderen leren zich al snel aan een ander beeld, een nieuwe situatie aan te passen.

Tijdens een van onze dagen in NYC maakten we een uitstapje naar Stamford. Deze bustocht betekende onze eerste

kennismaking met een gedeelte van het noord-amerikaanse landschap. En dat mag er zijn. Veel groen, veel ruimte. Zo zit je midden in de stad midden tussen beton, staal en glas en zo zit je in de bossen. Vandaar ook dat er een groot aantal bedrijven van NYC naar Stamford verhuizen (een afstand van \pm 100 km) omdat zij daar de ruimte hebben, in een veel vriendelijker omgeving zitten en toch op redelijke afstand van NYC blijven. Wat bij zo'n beslissing om uit NYC te vertrekken ook van doorslaggevende betekenis is, is het hoge belastingtarief dat de stad New York heft.

Stamford : ruimte

Zoals bij de meeste onder U wel bekend zal zijn, bestaat er in de USA geen éénduidig beleid tav de hoogte en toepassingen van belastingen; deze zijn gedifferentieerd naar staat en stad. Enkel op nationaal nivo bestaan eenduidige tarieven. Het verschil tussen diverse staten en zelfs steden in belastinggrondslag en publiek voorzieningsnivo, maakt dat deze maatstaven een groot gewicht in de schaal leggen

bij de beslissing alwaar een bedrijf zich zal vestigen. Verhuizing van een bedrijf naar een gebied met een voor haar gunstiger belasting klimaat heeft wel meerdere gevolgen voor de verschillende werknemers. Hoger gekwalificeerd personeel is over het algemeen mobieler en zal dan ook gemakkelijker meeverhuizen, daarbij tevens profiterend van een lager belasting klimaat. Lager personeel zal minder gemakkelijk meegaan, alleen al vanuit de optiek dat zij meer afhankelijk zijn van het vaak hogere voorzieningsnivo in de hogere belasting gebieden.

BALTIMORE

De tweede plaats die we aandeden, op onze tocht door het land van de oneindige mogelijkheden, was Baltimore. Eerstens werden we hier goed gekonfronteerd met de noodzaak van autobezit. Ons hotel bevond zich op luttele (10-12) kilometer van de

binnenstad maar openbaar vervoer kon je met een kaarsje zoeken; het gemakkelijkste is dan een taxi te nemen met een aantal personen. Aan de buitenkant van de stad bevinden de verschillende winkelcentra en/of vermaakcentra zich niet op loopafstand van elkaar zodat een mechanies vervoermiddel onontbeerlijk is. Het kwam mij enigzins overdreven voor dat een doorsnee amerikaans gezin over zoveel autos be-

schikt maar eenmaal het mankement aan vervoersalternatieven ondervonden te hebben, kan ik dit nu beter begrijpen.

Dat een dermate hoog auto-gebruik bij stijgende brandstofkosten naar een veranderend auto-gebruik vraagt, behoeft geen toelichting. We kunnen dan ook vaak genoeg uit de pers vernemen dat de Amerikanen druk bezig zijn met het ontwikkelen van zuinige autos of deze anders wel van de Japanse markt betrekken. Daarnaast is men in menige stad bezig, vanuit de overheid, het openbaar vervoer te verbeteren en de mensen mentaal rijp te maken het openbaar vervoer ook daadwerkelijk te gaan gebruiken.

Ten tweede de binnenstad. Van buitenaf naar het centrum toe rijdende kom je door kilometers lange wijken met overheersend rijtjes huizen afwisselend bewoond door betere en minder goede middenklassers. Ondanks de positieve verhalen die ons wel ter ore komen, blijken in praktijk de verschillende rassen maar ook klassen niet graag in dezelfde buurt te wonen.

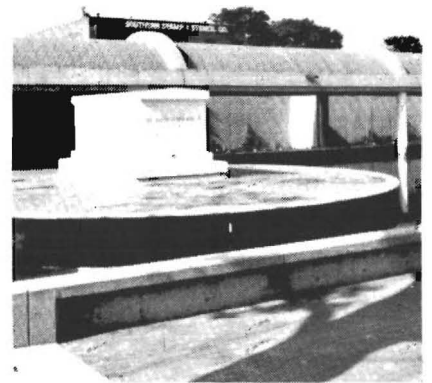
Als je je bevindt in wat het officiële centrum van de stad wordt genoemd merk je erg duidelijk dat er een strikte geografische scheiding bestaat tussen wonen en werken. De binnenstad van Baltimore is de laatste 10 jaar 'vernieuwd'. Hetgeen betekent dat je er voornamelijk kantoren, luxe hotels en conventiecentra aantreft. Overdag is het niet bijzonder druk op straat omdat de meeste aan het werk zijn, binnen. Buiten de werktijden gaat het lijken op een uitgestorven stad want iedereen trekt weg naar andere oorden waar gewoond wordt. Bij de renovatie van de binnenstad van Baltimore had men blijkbaar op meer gezelligheid gerekend want men is, deels achteraf, theaters, restaurants en andere vermaakcentra gaan aantrekken. Persoonlijk ben ik bang dat een redelijke graad van leefbaarheid in dit gedeelte van de stad allang onhaalbaar is.

Men zou uit mijn opmerkingen de indruk krijgen dat wij ons (buiten het studie gedeelte om) niet hebben kunnen vermaken maar dat misverstand wil ik wegnemen. Men kan weldegelijk gezellige oorden treffen alleen ze zijn meer verspreid en minder geconcentreerd dan wij hier gewend zijn zodat ook hier auto bezit aanbevolen wordt.

ATLANTA

De derde plaats die wij aandeden was Atlanta, bekend als geboorte plaats van Martin Luther King jr. en hoofdstad van Georgia alwaar Jimmy Carter de basis voor zijn presidentschap heeft gelegd. Ook hier weer een duidelijk afgebakende binnenstad met veel kantoren, hotels en enige winkelcentra. Zodra je je op enige afstand van die binnenstad bevindt komt een van de oorzaken van de uitgestrektheid van veel Amerikaanse steden duidelijk naar voren. De meeste mensen wonen in een vrijstaande eensgezinswoning, liefst met een tuin rondom, hetgeen natuurlijk veel ruimte in beslag neemt. Deze preferentie wordt verklaard als zijnde onderdeel van "the American Dream": eigen huis en eigen stukje grond.

Nadat ons al van verschillende kanten was verteld dat de tolerantie tussen blank en zwart steeds groter werd, was het hier een gemeentelijke functionaris die een meer genuanceerder beeld voorhield.

Martin Luther King jr.
'Free at last, Free at last.
Thank God Almighty
I'm Free at last!'

Hij constateerde dat de zakelijke samenwerking steeds beter ging maar dat men sociaal gezien nog een strikte scheiding kon constateren. Zijn visie kwam meer overeen met hetgeen wij reeds meenden te hebben opgemerkt.

HOUSTON

De laatste standplaats van de excursie: Houston. Weer hetzelfde beeld van een compacte binnenstad en daaromheen een stad van een ongekende uitgestrektheid vanwege het royale grondgebruik. De agglomeratie Houston kent ± 4 miljoen inwoners en mag qua oppervlak worden vergeleken met half Nederland. Naar inwonertal zou men Houston kunnen vergelijken met de Randstad, het oppervlakte beslag is echter ruim twee maal zo groot, en dan heb ik het wel over een stad!

afgebakende binnenstad

Een ander aspekt dat haar stempel drukt op het uiterlijk van de steden in mn de zuidelijke staten, is het klimaat. We bevinden ons hier in de sub-tropen en de vochtigheidsgraad bereikt zeker in Houston zeer hoge waarden. Het is zodoende geen genoegen om lang buiten te lopen. De leefbaarheid in deze streken is sterk verbeterd na de introductie van de

air-conditioning, die men dan ook overal aantreft. Woningen hotels, autos, het winkelcentrum overal beweegt men zich in een kunstmatig klimaat. Nu waren wij natuurlijk hartje zomer in deze streken zodat we ons in het hoogseizoen van de air-conditioning bevonden. In andere jaargetijden schijnt de temperatuur bijzonder aangenaam te zijn. Gevolg is dat

grote groepen mensen naar het zuiden trekken. Maar ik ben benieuwd wat er gaat gebeuren als de brandstofkosten verder zullen stijgen en gebruik van air-conditioning wel erg duur gaat worden.

Dat het verblijf in een binnenstad nog geen verzekering voor vertier behoeft te zijn bleek zeer duidelijk in Houston. Ons hotel bevond zich midden in de stad maar des avonds was er geen cafe etablissement te vinden dan één enkele striptease tent. Waarvan kennisgenomen.

'the american dream'

MvW

SEX?

Durex, het voorbehoedmiddel dat je alleen gebruikt als je't echt nodig hebt.

NA HET DOCTORAAL BEDRIJFSECONOMIE HEB IK EEN BEWUSTE KEUZE GEDAAN

In de personeelsadvertenties kunt u dagelijks bevestigd vinden dat voor registeraccountants goede mogelijkheden zijn weggelegd. Dat was mij ook opgevallen en het leek me dan ook de moeite waard na mijn bedrijfseconomie nog eens een paar jaar te investeren in de postdoctorale studie accountancy. Dat betekende wel een extra inspanning, maar dat had ik er, na zorgvuldig overwegen van vóór- en nadelen, toch wel voor over. Parallel aan de studie werk ik nu in accountancy, bij het accountantskantoor Coopers & Lybrand.

De inhoud van het werk en de rol die voor de assistent accountant is weggelegd, kunnen van kantoor tot kantoor verschillen. Wij gaan

er bij Coopers & Lybrand vanuit dat het werk naast de studie als een soort stageperiode beschouwd moet worden, met een maximum aan afwisseling in ervaring en werksituaties. Zowel wat betreft kennis als op het gebied van de ervaring ontstaat zo een optimale voorbereiding voor het behalen van de graad van registeraccountant. Omdat ik tijdens die leerperiode al een reëel stuk werk verzet en specifieke verantwoordelijkheden draag, kan ik bovendien op een interessant salaris rekenen.

Zelfs als u nog niet zo erg vastbesloten bent over wat u wilt gaan doen na uw bedrijfseconomie, willen wij u best eens ontvangen om over uw mogelijke loopbaanontwikkeling bij Coopers & Lybrand te praten. Dat kost u - en ons - een uurtje maar het zou wel eens een erg nuttig uurtje kunnen zijn. U kunt mij bellen, ik ben Don Meeuwissen. Als ik er niet ben, kan Mej. M. van Meel zorgen dat ik met u in contact kom.

Voor sollicitaties of inlichtingen kunt U ook contact opnemen met Drs. J.C. van Dijk, R.A.

**Coopers
& Lybrand
Nederland**

Westblaak 100
3012 KM Rotterdam
Tel. 010-130680

Coopers & Lybrand Nederland is een Nederlands accountantskantoor, verbonden met de wereldwijd opererende Coopers & Lybrand organisatie. In totaal zijn er 353 Coopers & Lybrand vestigingen in 90 landen.

Kantoren in Rotterdam en Amsterdam.

KLACHT OVER TENTAMEN?

BEROEP MOGELIJK: ARTIKEL 40 WUB

Onlangs heeft aan de economische fakulteit zich het volgende afgespeeld. Een avondstudent voelt zich benadeeld door de tentamenregeling van een bepaald vak. Hij richt zich met zijn klacht tot de Commissie Avondopleiding. Deze Commissie zendt de klacht, voorzien van commentaar, door naar het Fakulteitsbestuur. Tevens wordt een kopie aan de Onderwijscommissie gezonden.

Bijkans een maand later reageert de Onderwijscommissie: zij vindt het niet op haar weg liggen over het individuele geval van de betrokken student een uitspraak te doen, hetgeen haar overigens niet belet om over de zaak in het algemeen haar licht te doen schijnen.

Eén en ander wordt vervat in een brief aan de Commissie Avondopleiding, waarvan de kopieën worden doorgezonden aan het Fakulteitsbestuur, de Commissie Kandidaatsexamen en de betreffende vakgroep. Bovendien wordt door de Onderwijscommissie de klacht van de avondstudent voorgelegd aan de Kandidaatsexamencommissie. Van dit feit wordt de student op de hoogte gesteld door het Fakulteitsbestuur. Dit relaas vindt zijn voorlopig einde met een brief van de Kandidaatsexamencommissie aan de Onderwijscommissie.

De klacht is vier organen van de fakulteit gepasseerd, heeft aanleiding gegeven tot een briefwisseling die nu zeven brieven omvat en tussen het indienen van de klacht en de laatste verzonden brief zijn bijna veertien weken verstreken. In de brief van de Kandidaatsexamencommissie wordt er op gewezen, dat dit geval een duidelijke illustratie vormt van de verwarring die ontstaat als een student protesteert tegen de wijze waarop hij bij het afleggen van een tentamen is behandeld. Uiteindelijk wordt in deze brief het verlossende woord gesproken: de voorzitter van de Kandidaatsexamencommissie wijst op de regeling van artikel 40 WUB.

REGELING

Dit artikel geeft een regeling, die beroep mogelijk maakt tegen universitaire examens en tentamens.

Artikel 40 WUB luidt: "Degene die bezwaar heeft tegen zijn behandeling tijdens het afleggen van een tentamen of examen dan wel tegen de beoordeling van zijn examenresultaten kan een schriftelijk en gemotiveerd beroep instellen bij de fakulteitsraad, die ter behandeling van dat beroep een commissie instelt. Deze commissie is bevoegd te bepalen dat het tentamen of examen opnieuw wordt afgelegd onder door de commissie te stellen voorwaarden".

Opvallend is, dat sinds de invoering van de WUB in 1970 van dit beroepsrecht aan deze fakulteit nog nooit gebruik is gemaakt. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat de wijze van tentamineren aan deze fakulteit nooit tot enige klachten van studenten aanleiding heeft gegeven. Mogelijk is ook, dat onbekendheid met de regeling van artikel 40 WUB hiervan de oorzaak is. Daar komt nog iets bij. De kans bestaat dat studenten, zo zij al bekend zijn met hun wettelijk beroepsrecht,

Mr. Mattijs Verhorst is wetenschappelijk medewerker bij de Vakgroep Recht aan deze fakulteit en reeds enkele jaren vertrouwd met de beroepsmogelijkheid tegen onjuiste beslissingen tijdens tentamens en examens. Omdat op deze fakulteit niet of nauwelijks gebruik wordt gemaakt van dit beroep op grond van art. 40 WUB, hebben wij gemeend hier wat meer aandacht aan te moeten besteden.

hiervan aarzelen gebruik te maken. Aan een fakulteit waar dit nog nooit eerder is gebeurd en waar een goede regeling van de te volgen beroepsprocedure ontbreekt, is de kans groot dat een student die in beroep gaat wordt gezien als een querulant.

BEROEP

Art. 40 WUB omschrijft het onderwerp van het beroep als de behandeling tijdens het afleggen van tentamen of examen en de beoordeling van de examenresultaten. In deze formulering kan men een beperking lezen. In het algemeen wordt echter aangenomen dat beroep openstaat tegen alle beschikkingen van examencommissies en examinatoren.

D.w.z. dat de student tegen iedere individuele, hem persoonlijk rakende, beslissing in beroep kan gaan. Dat zijn in ieder geval beslissingen als de beoordelingswijze en de uitslag van het tentamen, maar ook beslissingen betreffende toelating tot een tentamen, het verlenen van een vrijstelling of de beoordeling van een werkstuk of scriptie.

Tegen algemene regels kan niet zonder meer beroep worden ingesteld. Zo zal een beroep tegen het feit, dat een tentamen wordt afgenomen in de vorm van multiple choice vragen niet kunnen worden ontvangen. Wel kan de wijze van tentamineren onderwerp van

Arthur Young voor jonge bedrijfseconomen die na het afstuderen up-to-date willen blijven op het gebied van accountancy en bedrijfseconomie.

Arthur Young Nederland is een internationaal accountantskantoor. Onze cliënten bestaan voornamelijk uit Nederlandse en buitenlandse multinationale ondernemingen. Ten behoeve daarvan heeft de Arthur Young organisatie (accountants, organisatie-adviseurs en belastingconsulenten) kantoren overal ter wereld.

jonge bedrijfseconomen

Wij zoeken contact met jonge bedrijfseconomen die de post-doctorale accountantsopleiding (gaan) volgen en een werkkring ambiëren in een internationale accountantspraktijk.

Werken bij Arthur Young is voor economen aantrekkelijk omdat:

- een ruime plaats is ingeruimd voor opleiding door middel van seminars en on the job training
- onze moderne, efficiënte controletechnieken, waarbij wij gebruik maken van computers, een uitdaging betekenen aan intelligentie en creativiteit
- er goede specialisatiemogelijkheden zijn; ons dienstenpakket is als volgt: controle van jaarrekeningen, bijzondere financiële onderzoeken, automatisering, management consulting en internationale tax-planning
- economen bij ons sneller carrière maken.

Wij nodigen geïnteresseerden uit voor een oriënterend gesprek. Voor een afspraak kunt u zowel schriftelijk als telefonisch contact opnemen met Drs. A.J. Meyer, Arthur Young Nederland, Koningin Julianaplein 30-9-2, 2595 AA Den Haag, Tel. 070-814161. ('s avonds 020-274075).

ARTHUR YOUNG NEDERLAND

internationale accountants

beroep zijn, voor zover op grond daarvan een beslissing is gegeven voor dit concrete geval.

I.h.a. kan er dus van worden uitgegaan dat tegen iedere individuele beslissing die van invloed is op de uiteindelijke beoordeling van het kandidaats- of doktoraal-examen, beroep worden ingesteld.

BESLISSING

Het beroep moet worden ingediend bij de fakulteitsraad die ter behandeling van dat beroep een commissie instelt. Het is de commissie die beslist, niet de fakulteitsraad. De fakulteitsraad kan voor ieder binnengekomen beroep apart een commissie ad hoc instellen. Beter is het een vaste beroepscommissie in het leven te roepen. Dit heeft het voordeel dat de leden van de commissie de nodige ervaring kunnen opdoen en dat de uitspraken met elkaar in overeenstemming zijn.

Over de samenstelling van de commissie wordt door art. 40 WUB niets bepaald. In de praktijk wordt de commissie in meerderheid uit wetenschappelijk personeel samengesteld. Dit betekent dat meestal ook studenten in de commissie zitting hebben. De meest gekozen oplossing in een commissie van drie leden: een hoogleraar als voorzitter, een medewerker en een student. Het is raadzaam een jurist in de commissie te benoemen.

TOETSING

Art. 40 WUB bepaalt niets over de toetsingsgronden. Aangenomen wordt dat de commissie, naast aan de wet en de daarop gebaseerde regelingen zoals het examenreglement, aan ongeschreven beginselen van behoorlijk bestuur kan toetsen. Bij dit laatste zal de commissie zich terughoudend moeten opstellen: zij kan in ieder geval niet haar beoordeling voor die van de examinator in de plaats stellen. De beroepscommissie is geen superexaminator, een beroep is geen herkansing.

De commissie kan het beroep gegrond verklaren als de

examinator kennelijk onredelijk gehandeld heeft. Het zal duidelijk zijn, dat hierin een zekere marge zit: de beoordeling van een bijna geheel juist antwoord met nul punten zal eerder kennelijk onredelijk zijn dan de beoordeling van een bepaald antwoord met een halve punt min of meer. De student die in beroep gaat doet er goed aan zo duidelijk mogelijk aan te geven waarom de gegeven beslissing z.i. onredelijk is.

Zoals hiervoor gezegd: de beroepscommissie is geen superexaminator. De commissie kan dus ook niet zelfstandig een andere beoordeling of uitslag vaststellen; dit behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de examinator. Blijkens de laatste volzin van art. 40 WUB kan de commissie in ieder geval bepalen dat het tentamen of examen opnieuw kan worden afgelegd. Dit is vooral van belang in de kandidaatsfase. Komt de commissie tot deze uitspraak, dan zal deze 'tweede kans' immers niet als het gebruik van een tentamenmogelijkheid kunnen worden beschouwd en dus ook niet in mindering kunnen worden gebracht op de zestien tentamenmogelijkheden.

zullen we het nog een keertje over doen ...?

Belangrijk is de vraag of de commissie buiten het opnieuw afleggen van een tentamen nog andere uitspraken kan doen.

In het bijzonder is het de vraag of de commissie de door de examinator gegeven beslissing kan vernietigen. Dit zou tot gevolg hebben, dat de examinator een nieuwe

beslissing moet nemen. In het huidige art. 40 WUB is deze mogelijkheid niet met zoveel woorden gegeven. Men aarzelt dan ook dit aan te nemen. In de praktijk wordt dit probleem zo opgelost dat de beroepscommissie een uitspraak doet, waarbij zij de examinator verzoekt zijn beslissing te herzien met inachtneming van haar uitspraak. Het gezag en de goede omgangsvormen moeten er dan toe leiden dat de examinator aan dat verzoek gehoor geeft.

SLOTOPMERKING

Aan deze fakulteit worden een groot aantal tentamens afgenomen en veel werkstukken en scripties beoordeeld. Vaak gaat het daarbij om zulke grote aantallen ineens, dat niet ieder individueel geval uit en te na kan worden gewikt en gewogen. Zodoende kunnen er echter dingen worden vergeten of fouten worden gemaakt. Het beroepsrecht ex artikel 40 WUB vormt een nuttige correctiemogelijkheid, is een onmisbaar instrument voor corrigeren van fouten en vormt een waarborg tegen willekeur.

Om te voorkomen dat er onnodig beroep wordt ingesteld doet de student er goed aan voor dat hij beroep instelt overleg te plegen met de examinator. Dit gesprek kan voor de examinator aanleiding zijn om de beoordeling te herzien.

Op deze manier kunnen bijvoorbeeld slordigheidsfouten worden hersteld.

Leidt dit gesprek niet tot een bevredigende oplossing, dan kan de student alsnog in beroep gaan. Maar dan zal de beroepsmogelijkheid voor de student ook een reële moeten zijn.

D.w.z. dat de fakulteit een regeling dient te ontwerpen en een beroepscommissie dient in te stellen, waarmee eventuele bestaande drempels voor de student worden weggenomen.

Mattijs Verhorst
Vakgroep Recht

Elke bedrijfseconoom m/v zou de kansen bij Unilever eens moeten bekijken

Want die zijn er te over. Zowel op financieel economisch gebied als in de marketing-sector. Begrijpelijk. Unilever is een zeer gevarieerd bedrijf met een sterk doorgevoerd decentralisatiebeleid. Dat geeft ruimte aan management op verschillend gebied bij een groot aantal zelfstandige werkmaatschappijen.

Voor bedrijfseconomen betekent dat: levendig en afwisselend werk in een dynamisch, soepel ondernemersklimaat; met een (snel) groeiende zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Financieel-economische sector

De mogelijkheden in de financieel-economische sfeer zijn bij Unilever ruim en aantrekkelijk. In de eerste plaats bestaat er door decentralisatie een grote verscheidenheid van functies op het hoofdkantoor en bij de werkmaatschappijen. Daarnaast brengt het grote aantal produkten differentiatie in problemen, werkklimaat en beleid.

In een functie bij Unilever werkmaatschappijen onderhoudt u intensief contact met een aantal bedrijfssectoren. Beheersing van moderne productie-, marketing- en verkoopprocessen vraagt om een bedrijfseconomische ondersteuning. Al heel spoedig wordt van u een bijdrage in formulering en uitvoering van het beleid verwacht.

Ook de afdeling Interne Accountantscontrole blijkt vaak een platform voor verdere ontplooiing. Het contact met de grote verscheidenheid aan Unilever bedrijven resulteert niet alleen in een afwisselende job waarin controle en advies elkaar aanvullen, maar verschaft u tevens de ervaring die bij Unilever ook voor toekomstige functies bijzonder wordt gewaardeerd. Het volgen van een postdoctorale accountancy-opleiding is noodzakelijk.

Marketing sector

Van het totale pakket merkartikelen in Nederland neemt Unilever een fors deel voor zijn rekening. U vindt daarin overwegend bekende namen zoals b.v. Blue Band, Becel, Omo, All, Iglo, Unox en Calvé. Marktleaders vaak, die hun plaats in de winkels snel verruilen voor gebruik in het huishouden.

Om de produkten op hun levensweg adequaat te kunnen begeleiden, beschikt elke werkmaatschappij over een hooggekwalificeerd marketing-apparaat, waarin alle activiteiten rond de produkten gecoördineerd, begeleid en bijgesteld worden, vanaf de fase voor introductie tot en met de consumptie.

Mocht u een marketingfunctie bij een van onze ondernemingen ambiëren, dan krijgt u een bijzonder boeiende job.

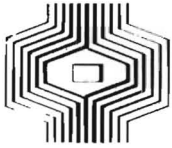
U bent dan namelijk betrokken bij het concipiëren en uitvoeren van beleidsplannen, die de levensloop van een produkt bepalen. U werkt daarbij nauw samen met onder andere productieontwikkeling, productie, verkoop, marktonderzoek, het reclamebureau en de bedrijfseconomische afdeling. Naast de uiterst belangrijke „training on the job” is er een uitstekende eigen marketopleiding in de vorm van seminars om u voor de specifieke kanten van uw functie te bekwamen.

Als deze korte schetsen uw belangstelling wekten en u uzelf in een beleidsuitvoerende en beleidsformulerende functie bij Unilever ziet zitten, als u bovendien de mogelijkheid van afwisseling van functie en standplaats aantrekkelijk vindt dan willen wij u graag ontmoeten. Oriënterend wederzijds en uiteraard geheel vrijblijvend.

Een afspraak voor een gesprek maakt u met (voor de bedrijfseconomische sector) de heer R. Staal, telefoonnummer 010 - 644240; (voor de marketingsector) de heer K. de Boer, telefoonnummer 010 - 644248.

Unilever omvat een indrukwekkend aantal werkmaatschappijen. In 75 landen staan haar medewerkers midden in het dynamische marktgebeuren van alledag. Dit biedt de goede manager hoogst interessante kansen in een veelzijdig concern. Indien u behoefte heeft om geïnformeerd te worden over andere mogelijkheden bij Unilever, dan kunt u vanzelfsprekend eveneens contact opnemen. Belt u dan: 010 - 644232.

 Unilever

Klynveld Kraayenhof & co

ACCOUNTANTS

Wij zijn een internationaal georiënteerd accountantskantoor met vestigingen in binnen- en buitenland.

Op verschillende kantoren in Nederland is plaats en toekomst voor

jonge bedrijfseconomen

die registeraccountant willen worden.

In een op dienstverlening ingestelde flexibele organisatie krijgen zij de gelegenheid een brede ervaring op hoog professioneel niveau op te doen.

De sterk gevarieerde controle- en adviesopdrachten worden in veelal kleine teams uitgevoerd. In combinatie met een intensieve begeleiding door werkoverleg, interne opleidingen en vaktechnische ondersteuning vanuit het Directoraat Vaktechniek, biedt dit een reële mogelijkheid snel een interessant vak te leren.

De loopbaanbegeleiding is gericht op interne promotie naar functies op hoog niveau in Nederland en in het buitenland.

Naast vakbekwaamheid in ruime zin kunnen als functie-eisen onder meer genoemd worden: analytische aanleg, communicatief vermogen, representativiteit en spankracht.

Geïnteresseerden verzoeken wij een oriënterend gesprek aan te vragen bij de heer C. Brandenburg, hoofd van onze afdeling Personeelszaken, Prinses Irenestraat 59, 1077 WV Amsterdam, telefoon 020 - 54 10 541.

Amsterdam Almere Amersfoort Apeldoorn Arnhem Breda Deventer Dordrecht Drachten Eindhoven 's-Gravenhage Groningen Haarlem Heerlen Hengelo 's-Hertogenbosch Hoorn Leeuwarden Middelburg Nijmegen Rotterdam Utrecht Zwolle Antwerpen Barcelona Brussel Düsseldorf Hamburg Londen Madrid Milaan Parijs Zug Zürich Bogotá Buenos Aires Caracas Curaçao Jakarta Montevideo New York Paramaribo Rio de Janeiro Salvador Sao Paulo Sint Maarten (Ned. Antillen)

OP ZOEK NAAR ECONOMISCHE RECHTVAARDIGHEID

Ik verwacht dat in 1980 opnieuw een hoopvol gestemde Gideonsbende van eerstejaars zal beginnen aan de economiestudie omdat zij het onrecht in de wereld niet kan verdragen. Deze eerstejaars zullen komen om zich te laven aan de wijsheden van de bedrijfseconomie, de macro-economie, de ontwikkelings-economie en de politieke economie. Hun studie motief zal veelvormig zijn maar nobel: de ondernemer moet uit zijn benarde winstpositie worden bevrijd, de vakbeweging dient uit zijn bedreigde loonveste te worden ontzet de aarde behoort van haar paupers te worden verlost en de massa van werklozen en woningzoekenden hebben recht op onmiddellijke lotsverbetering.

NAOORLOGS

Het onaardige van de naoorlogse economie is dat zij dit edele motief niet honoreert. De kwestie van de economische rechtvaardigheid is nl lange tijd terzijde geschoven. De economische rechtvaardigheid betreft de ethische juiste verdeling tussen mensen van goederen als het financiële vermogen, het inkomen, de opleiding en de grondstoffen. De naoorlogse economie heeft overvraagstukken van economische rechtvaardigheid (zoals het vraagstuk van de rechtvaardige inkomensverdeling) weinig gewichtigsgemeld en heeft zich losgemaakt van het respectabele standpunt van ADAM SMITH en MAYNARD KEYNES dat economie ook een 'moral science' is, dwz een maatschappij wetenschap die ook tot taak heeft een ethiek van de samenleving te formuleren. De naoorlogse economie draagt er op die manier gericht aan bij dat vele schoolverlaters niet aan de economie studie beginnen-of ermee doorgaan, wat zwaarder is- om problemen van economische rechtvaardigheid op te lossen, maar om het grote geld te verdienen. Met de dollartekens in de ogen 4 à 5 jaar in de boeken turen en dan.... Nu zijn er wel banen waarmee de afgestudeerde econoomist

zijn geestelijke en stoffelijke in harmonie kan botvieren, maar inplaats van deze banen bekend te maken ga ik liever in op de vraag hoe het komt dat de naoorlogse economie de economische rechtvaardigheid buiten het onderzoeksprogram heeft gehouden.

WETENSCHAPS- BEELD

Ik geef tenminste drie speculatieve antwoorden op deze vraag voor een beter. In de eerste plaats paste het na 1945 niet langer in het wetenschapsbeeld van de beroepseconoom om zich met de ethiek van de economische rechtvaardigheid te bemoeien. Volgens dit wetenschapsbeeld is de economie idealiter een ervaringswetenschap die groeit met de formulering van empirisch toetsbare, objectieve theorieën en de kwantificering van feitelijke economische verbanden. In dit wetenschapsbeeld volgt de econoom het voorbeeld van de natuurwetenschap en is het niet zijn taak een ethiek van de rechtvaardige samenleving te ontwikkelen. Goed en kwaad om de strijd om het dagelijks brood is eerder een thema voor het normatieve dispuut van ideologen en theologen dan

voor het dispuut over feiten (facts and figures) van economen.

De aanhangers van dit wetenschapsbeeld konden zich van krachtige argumenten bedienen. Zij konden zich aansluiten bij de naoorlogse mode van het behaviourisme. Ook in de economie mogen het niet gaan om de operbaring van het diepste wezen van de kapitalistische produktiewijze maar om de nuchtere beschrijving en onbevanger verklaring van het gedrag van de mensen. Welnu, het vertrouwde mensbeeld van de econoom leerde dat alles de geschte producenten en consumenten in beweging kan brengen behalve de kommer om het lot van anderen. Het menselijk streven naar rechtvaardigheid is hoogstens een uiting van afgunst of werkt als het vijgeblad van de barmhartigheid van het eigenbelang. Het kan daarom zonder informatie-verlies buiten de economische analyse worden gelaten. Aanklagers van de a-ethische wetenschapsvisie konden ook met succes aansluiten bij de traditie van het determinisme. Van oudsher heeft de economie haar reputatie van naargeestigheid en werkelijkheidszin te danken aan het vermogen om ijzeren wetten te ontdekken. Niet dat sinds 1945 nog talrijke economen gelocfdend in de bevolkingwet van MALTHUS (overbevolking) of de evolutietheorie van MARX (krisis van het kapitalisme) naar velen zochten toch de economische waarheid in het spel van determinerende krachten (relatieve schaarste, industrialisatie, technische ontwikkeling) en in verschijnselen die gedetermineerd zijn, zoals de primaire inkomensverdeling, die bepaald wordt door het marktmechanisme. Zo gezien moet de economische rechtvaardigheid wel het product zijn van het handelen van individuen en staten van goede wil (de verzorgingsstaat!) Een dergelijk volutarisme, waarvan de socialistische

neiging tot nivellering volgens liberale economen het voorbeeld is, paste niet in de gedetermineerde wereld van het markt model van de economie. Het onderwerp van de economische rechtvaardigheid werd uitbesteed aan andere disciplines (de sociologie bv) Het determinisme was gered. Bovendien zouden de ijzeren wetten op den duur toch wraak nemen op alle onbezonnen rechtvaardigheidsacties, nl in de vorm van stagnerende productie groei en inefficiëntie.

Daarbij kwam nog, dat de aanhangers van het a-ethische wetenschapsbeeld de economische rechtvaardigheid als een onmeetbare grootheid beschouwden. Volledige werkgelegenheid en prijsstabiliteit waren meetbare doelstellingen van keynesiaanse economische politiek waarmee men uit de voeten kon. Maar wat is in Marx' naam een redelijke inkomensverdeling? waarnaar de verzorgingsstaat zei te streven? Hoe meet je het succes van dit streven?

Op deze laatste vraag kon een algemeen antwoord worden gegeven dat ook in algemene zin comfortabel bleek. Dit antwoord was het waardenrelativisme. De aanhangers van het a-ethische wetenschapsbeeld gingen ervan uit dat de economische politiek bepaalde menselijke waarden diende waarover de economie niet wetenschappelijk kon spreken. De economie had nu eenmaal geen verstand van wat mensen zoal willen, was ook niet door de overheid ingehuurd om met een computer een absolute waarde (bijvoorbeeld sociale zekerheid) te 'berekenen', maar kon slechts vertellen welke middelen geschikt zijn voor rationele mensen (bijvoorbeeld beleidsmakers) om hun wensen te verwezenlijken. De inhoud van de waarden zelf behoorde tot het domein van de partij politiek, de sociale psychologie en de politieke filosofie, maar zeker niet tot dat van de economie. De economie heeft een instrumenteel en daarin zitten instrumenten en geen beleidsdoelinden.

Deze redenering, die teruggaat tot Weber's opvatting over de waardenvrijheid van de wetenschap, stelde de economen in staat om hun beleidsadvisering te legitimeren als neutrale rekenmeesterarbeid en bracht sommigen van hen ook in de verleiding om de discussie over de waarden zelf (waaronder de economische rechtvaardigheid) te zien als een irrationele bezigheid die niet vatbaar is voor economische analyse.

VERKAPT

In de tweede plaats deed na 1945 een 'verkapte' ethiek zijn intrede in de professie der economen. Achter het pleidooi voor waardenvrijheid en waardenrelativisme ("wij zijn bescheiden en kijken bijvoorbeeld alleen naar de effecten -bijvoorbeeld loonkosten stijging- aan de politici over") ging namelijk een ethiek schuil die tot de gemeenschappelijke mening leidde dat het overbodig was om de economische rechtvaardigheid diepgaand te bestuderen. Die ethiek was een mening van utilitarisme en legalisme.

De utilitaristen menen in het kielzog van Jeremy Bentham dat het ethische debat over de beginselen van rechtvaardigheid (intelligentie, prestatie, behoefte?) gewoonlijk uitmondt in onoverbrugbaar meningsverschil en oeverloosheid en daarom beter kan worden vervangen door een debat over de effecten van menselijk gedrag. Wat maakt het bijvoorbeeld uit dat de 'uitbuiting' van het proletariaat moreel laakbaar is, als het effect van de uitbuiting is dat de massa der loon- en salaristrekken in het moderne kapitalisme een historische ongeëvenaard welstandspeil heeft bereikt? Bentham zelf schreef een norm op teneinde de effecten te waarderen: het grootste geluk van het grootste getal individuen. De invloed van het utilitarisme op de economie was gigantisch. Zij kwam niet alleen tot uitdrukking in het speciale vak welvaarts-theorie, waarin de allocatieve efficiëntie van de hedendaagse volkshuishouding alle aandacht kreeg maar de economische recht-

vaardigheid ervan vrijwel werd verwaarloosd, maar ook in het feit dat de naoorlogse economie geen raad wist met het ethische debat over 'rechten'. De economen begaven zich liever niet in zulke debatten over de rechten op inkomen, vrije tijd, werk en sociale zekerheid en trokken zich terug op de vluchtheuvel van een heimelijke ethiek waarin de welvaart van het individu maatgevend was (welke zijn de gevolgen van de economische rechtvaardigheid voor de welvaart?).

Dit utilitarisme kon worden aangevuld met het legalisme. Het was de plicht van de beleidsmakers van de verzorgingsstaat om vast te stellen wat rechtvaardig is in de volkshuishouding en wat niet. Als nu de wetgeving wordt gebruikt om een rechtvaardig inkomensbeleid te voeren, dan komt in het heersende positieve recht tot uiting wat, maatschappelijk gezien, als rechtvaardig wordt beschouwd. Zoals de doelstellingen van economische politiek de indicatie geven van de maatschappelijke welvaart (zoals een bekende conceptie in de welvaartstheorie stelt), zo geeft het feitelijk bestaand recht de indicatie van de economische rechtvaardigheid. De verkapte ethiek kwam er kortom, gechargeerd gezegd, op neer dat voor de naoorlogse economen de legaliteit het criterium van de rechtvaardigheid werd.

GROEI

In de derde plaats gold de (rechtvaardige) verdeling na 1945 niet bepaald als het hoofdprobleem. De kapitalistische landen mikten op wederopbouw door industrialisatie, de staatssocialistische landen zochten extensieve economische groei "to catch up with the west" en de gedekoloniseerde landen plaatsten de economische ontwikkeling boven aan de agenda van de staat. De roep om een rechtvaardige mondiale economische orde van internationale autoriteiten was nagenoeg afwezig, simpelweg omdat deze autoriteiten na 1945 nog nauwelijks functioneerden. Met haar fijn besnaarde gevoel voor maatschappelijke relevantie volgde de na-oor-

logse economie dit wereldgebeuren op de voet en onderzocht zij vooral de problematiek van groei en ontwikkeling.

OMSLAG

Tot zover mijn relaas over de naoorlogse economie en haar 'unsettled question' van de economische rechtvaardigheid. Ik geef het toe: het is gepraat achteraf in de onvoltooid verleden tijd, want in de jaren zeventig is een omslag in de naoorlogse economie tot stand gekomen en de economische rechtvaardigheid is thans een uiterst modieus onderwerp geworden. Die omslag begon waarschijnlijk met een stoot van buiten. In 1971 publiceerde de politieke filosoof John Rawls van Harvard namelijk zijn volumineuze "a theory of justice" waarover grote en kleine economen nog altijd niet zijn uitgepraat. In 1975 bundelde de Nobelprijswinnaar Jan Tinbergen zijn onderzoeken omtrent de meting van de rechtvaardige inkomensverdeling in Income Policy. En in 1976 leverde een andere Nobelprijswinnaar James Meade zelfs een complete theorie van de rechtvaardige economische politiek af in The just economy.

Deze omslag is heel wel te verklaren. Het wetenschapsbeeld is gewijzigd, de opvatting over ethiek is herzien en de rechtvaardige verdeling is een maatschappelijk hoofdprobleem geworden. Hierop zal ik een volgende keer ietwat dieper ingaan. Voor die eerstejaars die popelen om in het kapitalisme van Nederland (of zo men wil in het verzorgingsstaats-socialisme van Nederland) recht te trekken wat onrechtmatig kron is eindig ik met de aangename conclusie dat de economische theorie van de rechtvaardigheid thans niet meer het monopolie is van de universiteit met de bijbel die zo ten onrechte als de Vrije Universiteit wordt aangeduid, maar ook wordt onderwezen aan de heidense, profane Economische Faculteit van de Gemeentelijke.

Jos de Beus

ZIEKENHUISWETENSCHAPPEN

Het Instituut voor Ziekenhuiswetenschappen, Subfaculteit der Geneeskunde, Universiteit van Amsterdam, organiseert een multidisciplinaire cursus voor doktoraalstudenten uit velerlei studierichtingen. Vanaf begin oktober tot half december worden wekelijks, op dinsdagmiddag van 13.30 tot 16.00 uur, bijeenkomsten gehouden, waarin structuur en organisatie van het ziekenhuiswezen en de plaats van het ziekenhuiswezen in de gezondheidszorg worden toegelicht.

Hierbij zal gesproken worden over de behoefte aan ziekenhuisdiensten en zal worden ingegaan op economische, juridische, medische en sociaal-wetenschappelijke aspecten. Als basisliteratuur wordt hier gebruikt een door de medewerkers van het Instituut samengestelde reader, het boek "Heel het Ziekenhuis" W. van Gorp, J.C.M. Hattinga Verschure en J.L.M. Zuidberg, Lochem 1977, (f 23,-), het boek "Bouw en Werking van de Gezondheidszorg in Nederland" onder redactie van E.W. Roscam Abbing; Bohn, Scheltema en Holkema, 1979 (f 65,-) en het boek "Medische Bedrijfsvoering in het Ziekenhuis" onder redactie van J. de Boer, Bohn, Scheltema en Holkema, 1978 (f 30,50).

Over de kollegestof, de reader en genoemde boeken zal medio januari 1981 een schriftelijke toets worden afgenomen. Vanaf januari kunnen degenen die van voldoende basiskennis getuigen, in kleinere werkgroepen nader te bepalen onderwerpen interdisciplinair uitdiepen. De keuze van de verschillende onderwerpen wordt mede door de studenten bepaald. Bij de samenstelling wordt zoveel mogelijk gestreefd naar een paritaire representatie van de verschillende fakulteiten.

Door deel te nemen aan de multidisciplinaire cursus en vervolgens een bijdrage te leveren in een van de werkgroepen voldoet men aan de keuzevakverplichting ziekenhuiswetenschappen, rekening houdend met de eisen van de onderscheiden fakulteiten.

Aanvragen van het informatiepakket en aanmelden voor deelname dient te geschieden vóór 15 september bij het

Instituut voor Ziekenhuiswetenschappen, Tweede Helmersstraat 106, 1054 CN Amsterdam, telefoon: (020)-5782864

WE - WI

Lijst van nieuwe WeWi-vragen (mede) op economies gebied:

- Onderzoek naar de stijging van het energie verbruik in de voedingssector - gesteld door V.M.D.

- Bedrijfsorganisaties advies mbt budget; advies mbt het nastreven van erkenning van het gidsenberoep - gesteld door Guidor

- Arbeidsmarktonderzoek illegalen - gesteld door Platform

- Is er alternatief lesmateriaal voor middelbaar economieonderwijs beschikbaar; wordt er iets gedaan aan de hervorming van lesprogrammas in het middelbaar economieonderwijs - gesteld door Luis Samson

Bij de Wetenschapswinkel bestaat de mogelijkheid voor het vervullen van TAP-plaatsen Afgestudeerde economen die langer dan een half jaar werkloos bij het arbeidsburo staan ingeschreven, met interesse voor vermaatschappelijking van het universitair onderwijs en onderzoek, kunnen contact opnemen met Ton van Dijk of Bas de Boer onder tel. nr. 522-2417

- De Initiatiefgroep Tuinlieden Gemeente Amsterdam heeft de wetenschapswinkel gevraagd om een vergelijkend onderzoek naar kostprijsverhouding tussen in eigen (gemeente) beheer uitgevoerd en uitbesteed werk, waarbij het begrip sociale kostprijs een centrale rol speelt. Bij de vakgroep Bedrijfseconomie bestaat de mogelijkheid om in het kader van een paper op deze vraag een antwoord te vinden.

Inlichtingen:

J.J. Meltzer 525-4165

ACCOUNTANTSKANTOOR G. VERSTEEG
registeraccountants

vraagt

ASSISTENT-ACCOUNTANTS

Verwacht wordt het bezig zijn met de economiestudie, bedrijfseconomische richting.

Voor de studerende is parttime mogelijk (liefst niet minder dan 3 dagen per week)

Gezien de spreiding der relaties worden ook reflektanten uit Amsterdam en omgeving uitgenodigd te solliciteren.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan het kantooradres Laan van Meerdervoort 134, 2517 BD 's-Gravenhage.

Telefonische afspraken tijdens kantooruren 070 - 635796.

's- Avonds 070 - 635796 of 070 - 865608.

NIEUW GEBOEKT!

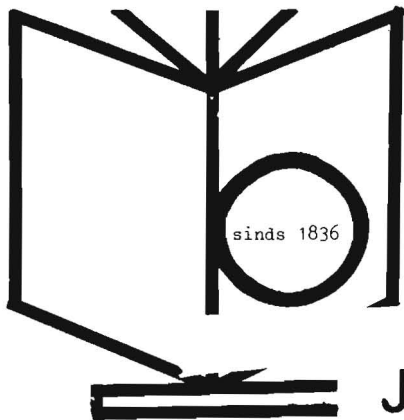
- R. Stevenson- Fundamentals of finance (McGraw Hill)
R. McKenzie- Economic issues in public policies (idem)
Earl A. Molander- Responsive capitalism (idem)
S. Matulich & L. Heitger- Financial Accounting (idem)
A. Dobbstein- Politics, economics and public welfare (Prentice Hall)
R. Ashley- The political economy of war and peace (Fr. Printer)
Anell & Nygren- The developing countries and the world economic order (idem)
J. Funk- Business mathematics (Allyn & Bacon)
G. Bodnar- Accounting information systems (idem)
J. Miner- Theories of organisational behaviour (Dryden Press)
C. Evans- The mighty micro (Gollancz)
M. Peebles- Evolution of the gas industry (MacMillan)
Richardson & Jordan- Governing under pressure (M. Robertson)
Dignan & Rabushka- The U.S. in the 1980's (Croom Helm)
Bakker & de Bakker- Het sociaal jaarverslag (Kluwer)
H. Meyers- Bedrijfseconomische aspecten van de VAD (St. Kroese)
M. v.d. Vall- Sociaal beleidsonderzoek (Samson)
Beekhuizen & de Ridder- De financiële besturing van de onderneming (idem)
Centraal Economisch Plan 1980 (Staatsuitgeverij)
Bedrijfs-grootte en groei in het midden- en kleinbedrijf (Inst. Midden- en kleinbedr.)
G. Rossegger- The economics of production and innovation (Pergamon)
W. Leininger- Quantitative methods in accounting (v. Nostrand)

**FORUM
CHINESE
ECONOMIE**

In maart 1979 hebben 21 studenten en 3 docenten van onze faculteit een studiereis gemaakt door de Volksrepubliek China. Het verslag van deze reis, dat geredigeerd werd door prof. Michael Ellman, is intussen verschenen bij de uitgeverij Stenfert Kroese B.V. onder de titel De Chinese economie. Naar aanleiding van deze publicatie van een heuse brok studenten-onderzoek wordt donderdag 25 september a.s. een middag-discussie gehouden over de huidige Chinese economie. Diverse bekende China-deskundigen zoals Van Ginneken, Vermeer en Wertheim zijn uitgenodigd voor een forum-discussie. Er is tijdens de studiereis ook gefilmd. Deze film wordt op deze middag vertoond.

brinkman's

boekhandel

Jodenbreestraat 23 - kamer 2386
Amsterdam - Tel.: 020 - 525 4024

Hyperinflatie op IJsland. Verslag van een studiereis door leden van de Economische Faculteit Univ.v.A'dam.
1980 f 12,50

red.M.Ellman - De Chinese economie
Artikelen n.a.v. een studiereis door leden van de Econ.Fac.Univ.v.A'dam.
Stenfert Kroese, 1980 f 35,00

M.Ellman - Socialistische planning in theorie en praktijk.
Samson, 1980 f 48,00

Flip de Kam en Frans Nypels - Het gat in de hand van Nederland. Economische teruggang en het bankroet van de verzorgingsstaat.
Bert Bakker, 1980 f 25,00

R.F.M.Lubbers e.a. - Bedrijven in moeilijkheden.
Tj.Willink, 1980 f 20,00

Frans Somers - De strijd om het bestaan een inleiding in de politieke economie.
Samson, 1980 f 32,50

Red.A.van Assen e.a. - Organiseren met een menselijke maat.
Samson, 1980 f 35,00

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid - Plaats en toekomst van de Nederlandse industrie.
Staatsuitgeverij, 1980 f 39,50

ed.A.S.Eichner - A guide to post-Keynesian economics.
MacMillan, 1980 f 22,55

EKONOMIE
GEOGRAFIE
PLANOLOGIE
SOCIOLOGIE